

gum deprehendens. ideoque lustratis littorum sinibus, diverticulis, canalibus, etiam conscens montium jugis, non nisi avulsas à se invicem & disjunctas terras conspexit. Superato dehinc Freto versus *Cabo Verde* contendit, hinc in Hispaniam, ubi egregiis illum muneribus decoravit Hispaniarum Rex, qui ejusdem *Petri Sarmiento* rogatu classem instrui jussit, sub *Diego Flores de Baldez*, ad muniendas propugnaculis Freti hujus angustias. Anno 1581 Rex Hispaniarum eo misit naves viginti tres, unà cum viris 2000, ac novo Chiles Praefecto, militibusque 500, ducem *Diego Flores de Baldez* ad propugnaculorum in Freto hoc munitionem: quibus Sarmiento gubernatoris titulo imperaret. Verum annus & ultra excurrerebat, priusquam in Fretum perveniret, bis terve in fluvio *de Genero* moratus, & amissis naufragio aliquot navibus.

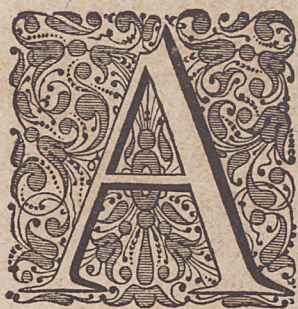
Thomas
Candisch.

Eodem quoque Thomam Candisch propulit gloriae studium. Is Plymouth solvens 21 Junii anno 1587 tribus cum navibus, die Januarii tertio ad *Cabo de Virgines* pervenit. Sexto vero die Fretum occupavit, septemque mensium spacio tempestatibus variis ventisque adversis

jactatus in mare Pacificum pervenit. Inde in Philippinas insulas, inde in Angliam. Idem anno 1591, idem iter repetiturus, circa littora Brasiliae aliquandiu grassatus fuit, vastatisque aliquot oppidulis in altum vectus anno 1592 recta Fretum petiit, & post crebras tempestates, ostium conscendit 8 Aprilis; at 14 primas freti angustias, 16 alteras superavit, quae decem à prioribus distant leucis. Decimo octavo ad promontorium *Frouward* delatus in altitudine graduum 53 cum dimidio stetit. Vigesimo primo tempestatum vis eum retrusit in angustias quasdam, quatuor à promontorio Freti Australi leucis, quo loci ad 15 usque Maji diem mansit, summa annonae inopia, conchyliisque & herbis marinis victitans. Cumque jam post plurimas molestias ad promontorium *Desiderado* pervenisset, imo mare Australe teneret, tempestatibus repulsus fuit, ac retrogrado cursu anno 1595 in Brasiliam appulit.

Post hunc & alii Fretum hoc emensi sunt, Simon de Cordes, Olivarius de Noort, & postremus omnium Georgius Spilbergius.

FRETUM LEMAIRE.

Anno vero 1615 mense Junio Texelâ solverunt *Jacobus le Maire* & *Wilhelmus C. Schouten*, instituto versus terras Australes cursu, qui 7 Decembris in *Porto desiré* appulerunt, conspectisque 18 Jan. an. 1616 insulis Sebal-di, altit. 51 graduum ulterius perrexere. Obiecta 24 die oculis tellus, quae res in causa fuit, quod versus Euronotum Orientalem tenderent. Tandem propius ad littus accedentes fretum ac canalem observarunt, è quo magno aestu ac impetu ferebantur aquae, usque adeo, ut maris fluctus navis rostra subinde obtegerent. A meridie ad ipsum Fretum porro navigaverunt: postero die summo mane, sereno caelo, ipsum canalem conscenderunt, primum Austrum versus, mox in Zephyronotum, denique rursus in Austrum obliquato cursu. Hinc inde ab utraque telluris ripa loca montibus & rupibus aspera ac praerupta conspexerunt. In ipso Freto perpendiculo nautico altitudinem maris deprehenderunt orgyrum 50. Et sic ob inventum hoc magno navigantium commodo Fretum, gaudio perfusi, Deo gratias egere. Mox de communi sententia terram, quam Occidentali parte viderant, *Mauritii de Nassau* nomine insigniverunt; at quae ad Orientem erat, *Staten-land*, Ordinum terra dicta fuit. multum aquis ulvae ac musci innatabat, multi conspiciebantur pinguines, phocae, balænarum

America.

ingens multitudo, cum in ipso Freti aditu, tum in ipsis Freti angustias, ac mari Australi. In terra de *Mauritii* nomine appellata montes viderunt opertos nivibus. Verum Ordinum tellus graminea tota virensque videbatur. Altitudine erant grad. 55 & 36 minutorum. A parte pro- rae inguebant decumani, & aquae color ante hac ob vadum turbulentior, caeruleum colorem induere incipiebat. Insulas conspicati in altit. grad. 57½, nomen iis *Barneveltii*, Ordinum Hollandiae Advocati, viri de patria sua praclare meriti, ideoque immortalis nomine digni, indiderunt. Fretum recens inventum à Praefecti nomine *Le Maire* appellatum fuit. Cui in aeternam memoriam Senatus Nauticus hoc scriptum exaravit, omnium manu signatum.

In nomine Dei Opt. Max. Creatoris caeli ac terrae, omniumque bonorum datoris munificentissimi, ac conservatoris clementissimi, ad cujus gloriam ac sempiternam laudem actionum omnium nostrarum auspicia, progressus ac fines dirigi oportet. Quum regionum omnium, provinciarum, ac rerumpublicarum, quarum potissimum ex transmarinis commerciis & negotiationibus pendet felicitas, summo opere intersit, ut navigationum in incognitas antehac terras fama inclarescant, & hac ratione imperio suo robur majestatemque addant: Nos infra scripti omnes & singuli omnibus & singulis praesentes litteras inspecturis notum facimus, nos anno millesimo sexcentesimo decimo quinto, mense Januario (postquam Horna solvisse-

imus